

בטחון שבועי

אור חדש על מתיקות דרך "ויגבה לבו בדרכי השם" במשנת נובהרדוק.
מהגה"צ רבי יהודה מאנדל שליט"א מעי"ת לייקווד יצ"ל

הערה: בכל גליון יש עצות טובות ומועילות, או שורות שהיית רוצה לזכור. כדאי מאוד לעיין אותם, או לרשום אותם בפנקס מיוחד. ועל זה נאמר: אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ. (ויכידוע מהרמב"ן).

במדבר (הכנה לשבועות) - שנה ב' גליון 27 לע"נ מרת חוה בת ר' פינחס ע"ה ולזכות ר' מ.ב.א. שיחי'

אהבת ד' לישראל - בכל מצב - ולכל יחיד

רש"י בתחילת הפרשה מפרש - שמתוך חיבתן מונה אותן כל שעה. ואפשר לומר ע"ד הדרוש שלכך נסמכה פרשת במדבר לפרשת בחוקותי, ששם נאמרה התוכחה - כדי להראות, שאפילו בזמנים שמגיע תוכחה ח"ו מ"מ לא זו הקב"ה מחבבם. [ובאמת כן מפורש בסוף התוכחה, ואף וכו' בארץ אבותיהם, - לא מאסתים וכו' אני ד' אלקיהם].

ואנחנו חייבים לשנן דבר זה שוב ושוב לעצמינו, שגם אם חס ושלום נכשלנו, עלינו לדעת שהשי"ת אתנו באהבה, ולעולם יהודי אינו נעזב מהשי"ת. וזה נותן כח לכל יהודי לבטוח בד' שלעולם יוכל לחזור בתשובה, ולקבל את התורה מחדש.

חשיבותו של כל יחיד. כאן רואים גם, שהתורה מקפידה לספור כל אחד ואחד, ואם היה, 22,000 לויים - בלי אהרן - אז התורה מציינת שכן היה. [ועי' רש"י בפרשת יתרו במתן תורה עה"פ ונפל ממנו רב - כל מה שיפול מהם - ואפילו הוא יחידי - חשוב לפני רב. עכ"ל]. כל אחד יש לו תפקידו המיוחד לו בתוך הכלל ישראל, ואם חסר אפילו אחד חסר בשלימות של כל הכלל כולו!

לדבר ולחשוב טוב

בחוה"ל שער הבטחון (פ"ד) כ' שאדם שלא זכה להתחתן, צריך לחשוב על המעלות של הבדידות שעוזר לו להתקרב להשי"ת, ולהודות ע"ז להשי"ת. ואילו אדם שנשוי ועם משפחה. צריך לראות את המעלה של הקמת משפחה ולהודות להשי"ת ע"ז. המן ראה רק מה שלא טוב לו. עד כדי "וכל זה איננו שוה לי" - ולכל אדם יש 'המן' קטן בתוכו. אם נדבר על החלק הטוב, זה ישפיע עלינו. היה אצלי אחד שהיה מקנא מאוד באחרים. הוא התחיל לדבר "אני כ"כ שמח שאין לי את התורה של פלוני ואת הכסף של אלמוני וכו' וכו', כי אני יודע שאתה השם נותן לי את המצב הטוב ביותר שיכול להיות בשבילי!" הדיבורים האלה פעלו עליו והוא נגמל לגמרי מכל הקנאה! היה בחור שהיו לו נסיונות בקדושה, אמרו לו, שחוץ מהתפילות וההתגברות הוא צריך לבטוח בהשם שלא יחטא עוד. ואכן ב"ה זכה לצאת מכל הנסיונות! גם כשאתה לומד תורה תחשוב ותדבר שבעז"ה אתה תהיה תלמיד חכם (ועי' שו"ת הרשב"א (ח"א סי' ת"ח) שפירש ענין הברכה, קללה, ופתרון חלום, שיש כח נסתר בבריאה שהשי"ת נטע שדבריו פועלים! ועד"ז כתב המהרש"א בברכות נ"ה ע"ב ד"ה שכל החלומות. ואם כך הם הדברים כלפי אחרים, כ"ש שיש כח עצום כלפי האדם עצמו!).

עין טובה

כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם פי' הגר"ח וואלאזינר זצ"ל, צד ימין של האדם מרמז על מעלותיו וכוחותיו. צד שמאלו - להיפך. צד ימין של הלב גם משמע הצד שעיקר אצלו. וא"כ כשאדם עומד מול אדם אחר, נוטה לראות בחלק העיקרי של לבו - צד ימין שלו - את הצד השמאל והחסרונות של השני! ורק כשאדם עומד מול דמותו המשתקפת לפניו במים - אז רואה בצד ימין את צד ימין! וזה בא הפסוק לומר - כן תראה גם אצל חבירך בצד ימין שלך - צד ימין שלו - תהיה מרוכז רק על מעלותיו! אנחנו צריכים לעשות עיקר רק מהטוב של השני, ולא לשים לב לחסרונותיו. אשר פקד משה ואהרן. פרש"י, נקוד על אהרן, לומר שלא היה במנין הלויים. רואים כאן לכמה חשיבות אדם יכול להגיע. גדלותו של אהרן התחיל במה שהיה לב ששמח בגדולת אחיו - עין טובה. ובזכות זה הוא התעלה כל כך, עד שהוא נהפך לדרגא אחרת, נעלה מכל שאר הלויים, עד כדי שלא היה ראוי למנותו יחד אתם. זה מחזק אותנו, לשאוף לגדלות, ובפרט ע"י מדה נפלאה זו של עין טובה.

[ועי' גם רמב"ן בפרשתינו (א' מ"ה) שמשה ואהרן מנו את ישראל בעין טובה – וז"ל טעם המצוה הזאת וכו' ידיעת המספר. ועוד כי הבא לפני אב הנביאים ואחיו קדוש השם, והוא נודע אליהם בשמו, יהיה לו בדבר זה זכות וחיים וכו' (ע"ש) **כי ישימו עליהם עינם לטובה**, יבקשו עליהם רחמים, ד' אלוקי אבותיכם יוסף עליכם וכו' למנותם בכבוד ובגדולה לכל אחד ואחד וכו' ע"ש].

דגלים ותחש – גאווה כשירה

לכל שבט היה דגל, עם צבע של האבן שלו בחשן. דגל הוא ענין של התפארות בחלקך. גם "נסיון" הוא לשון נס – הרימו נס. נס הוא ג"כ דבר שמרימים לגובה. הנסיון הוא ההצלחה של האדם. נכון קשה לך, אבל רק עי"ז תוציא כוחותיך אל הפועל, ובזה תגיע למה שאתה צריך! עיקר חיות האדם שבירת המדות (גר"א משלי ד' י"ג) הדגל מרמז על החלק המיוחד של כל שבט. (ועי' נצי"ב בהעמק דבר (ב' ב') על הפסוק איש על דגלו באותות שכו' שגם לכל משפחה בתוך השבט היה דגל קטן ומיוחד להם). **כי לכל חלק מכלל ישראל כוחות משלהם, ותפקיד משלהם וקשיים משלהם!** וכן לכל יחיד ויחיד.

משה רבינו אמר למלאכים שכיון שאין ביניהם קנאה אינם ראויים לקבלת התורה! א"כ הקנאה שאיחנו מתביישים שיש אצלנו – אדרבה היא מזכה אותנו לקבלת התורה – כי זהו כל מטרת החיים להתגבר על הקשיים והנסיונות. (וכמו שכתבנו בהמשך) זכור! כל קושי וקושי הם חלק מהדגל המיוחד שלך! תעמוד זקוף עם בטחון בהשם שתזכה לגדול מהנסיונות, ולמלאות תפקידך בשלימות. **מי שמחזיק דגל – מראה שהוא שמח בחלקו!** תשמח ותתפאר בדרך שלך, בחולשות שלך, בכוחות שלך, ובעדה שלך (אם אתה נולדת לשיטה ועדה מסויימת אז זהו חלקך מן השמים ותשמח עם זה ותראה את כל המעלות שבשיטה שלך!!) **וכיסו אותו במכסה עור תחש** (סוף הפרשה)

התחש נקרא בתרגום ססגונא. ופרש"י (תרומה) שש ומתפאר בגוונים שלו. תכלת דומה לים, לרקיע, ולכסא הכבוד. והנה רוב הכלים היו מכוסים בתכלת ומעל התכלת בכסוי עור תחש מלמעלה. ויש לפרש שעיקר החיזוק שאנחנו צריכים הוא, חוץ מאשר לזכור את השי"ת ע"י התכלת, בתוך לבינו, אנחנו צריכים להיות כ"כ מאושרים בחלקינו עד שאנו ששים ומתפארים בגוונים שלנו! עד כדי שזה יהיה עיקר ההרגשה שלנו – בודאי שגם זה צריך להיות מכוון להשי"ת [ויש לומר שלכן יש לתחש קרן – שמרמז על רוממות – אבל רק אחד – לרמז שהכל – כל מעלותינו והצלחתנו – רק מד' אחד!] ומה שהארון היה להיפך. יל"פ כי הארון מרמז על תורה שבכתב, ששם אין לאדם את החלק שלו, משא"כ המנורה מרמז על תורה שבע"פ, ששם יש לאדם חלק – משטרה בה נקראת תורתו (רש"י ע"ז י"ט). ובקידושין (לב:) – ומשלמדה וגרסה). ובתורה שבכתב העיקר הוא להתבטל לדברי השי"ת – תכלת. אבל בשאר הכלים, העיקר עבודת האדם, ושם הוא צריך להתפאר כתחש!

ועי' בספר מגיד מישרים (דברי המגיד למרן הבית יוסף – בהקדמת הספר, שבח הרב) **הקב"ה וכל המתיבתא שלו שלחו אותי להודיע לך, כדי שתראה דרגתך הגבוהה, ועי"ז לא תבא לידי חטא אפילו בהרהור. כי אם יבוא אליך יצרך, תגער בו ותאמר: האם איש כמוני העתיד לכל המעלות האלה יחטא בהרהור!?! - והעיר ע"ז חכם א' שכאן רואים שבשמים פסקו שגדלות האדם זהו הדרך!!**

שאלות ותשובות עם הרב שליט"א

א. שאלה: האיך להתייחס למנין שהש"ץ מתפלל חזרת הש"ץ מאוד לאט?

תשובה: בנובהרדוק אמרו שחזרת הש"ץ הוא מקום לעבוד על סבלנות. וא"כ אם אתה בר הכי, אז תשמח לבחור כזה מנין ותלמד אף להסתכל בסידור ולכוין למה שאומר הש"ץ, (ולהרויח בזה עוד תפילה כדהביא המ"ב בסי' קכ"ד סק"כ). אבל זה רק מי שיש לו הכח לזה. מי שכשמתפלל בכזה מנין חוזר הביתה בלחץ – ואז אשתו צריכה לעבוד על סבלנות כלפיו! עדיף שיתפלל במנין אחר!

ב. שאלה: אדם מבוגר וחי לבד, גילו לו עכשיו ענין רפואי שדורש ניתוח. זה מכניס אותו ללחץ מהו התפקיד כעת? **תשובה:** מה שאני עשיתי הוא, להזמין תור אצל רופא שני כדי לשמוע עוד חוות דעת. כך הרווחתי עוד זמן. ובזמן הזה אני "זורק את עצמי" לתוך עבודת האמונה, הבטחון והשמחה. ראיתי פעם אחר פעם [אצלי ואצל אחרים] שכשמגיעים אצל הרופא השני, כל הענין נעלם, וזהו משום שהשי"ת רואה שאתה עובד להתקרב אליו! זכור: השמחה חשובה מאוד, והרבה חולאים באים מחוסר שמחה.

יש עוד נקודה חשובה מאוד. המון חולאים ואפילו מחלות קשות באים מלחץ. ב"ה זכיתי להציל הרבה אנשים ממחלות קשות ובודאי גם מכל מיני כאבים למיניהם, ע"י שעזרתי להם למצא איזה דבר לוחץ עליהם. כשאדם יודע מה לוחץ עליו, הוא צריך ללמוד את המוסר הנכון כדי שהזה לא יצער אותו.

הכנה לשבועות – נעשה ונשמע

בנובהרדוק השנה היתה מחולקת לתקופות. בתקופה שלפני שבועות היה העבודה בעיקר על נעשה ונשמע (וראה עוד במסגרת). בגמ' בשבת (פ"ז.) אמר ההוא צדוקי לרבא עמא פזיזא דקדמיתו פומייכו לאודנייכו, ורבא הסביר לו - תומת ישרים תנחם. והענין בזה, שעל ידי התמימות אפשר גם להיות "פזיז" - לא במובן הלא טוב של פזיזות - אלא לדעת שמה שיודעים שצריך לעשות, עושים בלי חשבון - האם אני מסוגל לעשות, האם יש לי את האומץ רוח או לא - אלא פשוט נעשה - עוד לפני הנשמע - ההכנה אם יש כח או לא. יהודי יכול לקפוץ לתוך רצון השם!! בנובהרדוק זה היה הכח תמיד. בנו את הישיבות בלי כסף - רק בתמימות.

מי גילה רז זה לבני - שמלאכי השרת משתמשים בו (שבת פה).

הגמ' מביאה פסוק על מלאכי השרת גבורי כח עושי דברו והדר לשמוע בקול דברו. ופרש"י עושי דברו לשמוע מוכננין לעשות קודם שישמעו, ולא כדרך שאר עבדים ששומעין תחילה את הדבר לידע אם יכולים לקבלן עליהם אם לאו עכ"ל הטהור, והיינו שמוכננין בזריזות מיד לעשות כל מצוה שמגיע אלינו. וכמו שפרש"י שם בעמוד ב' וז"ל "התהלכנו עימו בתום לב כדרך העושים מאהבה. וסמכנו עליו שלא יטעינו בדבר שלא נוכל לעמוד בו עכ"ל הזהב ואם אתה יודע שהקב"ה רוצה שתעשה משהו אינך צריך לדאוג שלא תוכל לעמוד בו, מי שציוה על המצוה הוא יתן את הכוחות לעשותו!

דוגמא לנעשה ונשמע: רבינו גרשון ליבמן זצ"ל מיד בשחרור מהנאצים ימח שמם וזכרם, כשהוא היה עדיין בבגדי אסירים בברגן בלזן, הוא ביקש מה"ג'וינט" (ארגון עולמי לעזור ליהודים בתקופה ההיא) - לקבל בנין בשביל לפתוח שם "ישיבה". הם הביאו לו, ואף הסכימו לתת לו כסף כדי להאכיל את הפליטים. משהיה לו אוכל, כבר התחילו להגיע אליו הרבה בחורים ואנשים צעירים. אחרי כ 3 - 4 שבועות, הוא אמר להם שאם רוצים לקבל אוכל הם חייבים גם ללמוד. 3/4 מהאנשים עזבו אותו. אבל מהמעט שנשארו התחיל את ישיבתו. כשהיה לו כבר 40 בחורים ה"ג'וינט" אמרו לו שאם יוסיף לקבל עוד, כבר לא יתנו לו כסף. אבל הוא המשיך. הוא ידע שהקב"ה הוא זה שמביא לו את האוכל! לא הג'וינט! אחרי תקופה לא ארוכה, היה לו כבר 80 בחורים. כששמע שבמרוקו הם צריכים ישיבה. הוא לקח את תלמידיו לשם, והוא היה מסתובב בין הכפרים במקומות שאין כבישים, על חמור (!), כדי לאסוף בחורים שיבואו ללמוד. המצב הכספי היה קשה מאוד, אבל שום דבר לא עצר אותו-תומת ישרים תנחם!

שבועות בנובהרדוק

בתקופת שבועות עסקו בקבלת התורה ומעמד הר סיני ואמונה טהורה. עסקו בזיכוך הנפש וטהרתה כדי לזכות לקבלת התורה. וכן בהתמסרות לתורה ומצוות בלי גבול. בג' ימי הגבלה התחנכו במעשי פרישות וזהירות מיוחדת בדיבור והסתכלות. לית מאן דפליג - העיקר בשבועות הוא לקפוץ לתוך הגמרא וללמוד. רבי נתן וואכטפויגל זצ"ל, המשגיח בלייקווד, היה נזהר ללמוד בשבועות כל דקה שהיתה פנויה לו - כשהוא מסביר "היום יום הדין על תלמוד תורה!"

עם הזמן הוא קיבל כמה תלמידים חשובים במיוחד. והקב"ה גלגל את הסיבות שהוא גם קיבל המון כסף, דברתי עם אחד שעבד במשרדים של הישיבה, ואמר לי שהיה להם באותו זמן לפחות מאה מליון דולר!! פעם היו צריכים לקנות בנין לישיבה, ולא היה כסף. רבינו אמר לכתוב צ'ק בלי פחד אע"פ שלא הי' שום כסף בבנק, התלמיד פחד מאוד אבל הבטחון של הצדיק שוה המון כסף! מיד היו נסים גדולים והכל שולם!

נתרפאו כל המומיין

ידוע שבמתן תורה נתרפאו כל המומיין. והנה המומיין הגדולים ביותר הם הקנאה והתאוה והכבוד! ועכשיו יש לנו

זה יכול להיות שהוא יצטרך ללמוד מעלת הבזיונות. [יש ע"ז ספר מיוחד - שעזר להרבה אנשים - 'כצאת השמש בגבורתו'] יתכן שהוא צריך ללמוד על פחיתות הכבוד וכמה הוא הבל הבלים כדכתב המס"י בסוף פרק י"א. כי רוב האנשים, גם בלי לשים לב, רודפים כבוד יום ולילה לא ישבותו, וכשנראה להם שמישהו פגע בכבודם, הם "אויסמענטש" - לא בן אדם, ואז פתאום מקבלים כאבים כאן ושם או ח"ו יותר גרוע. אמרתי להמון אנשים: שינוי בהסתכלות שלך על הקשיים שבחייך, יכול לעשות שינויים נפלאים. פתאום אתה מבין שהפראבלעם (בעיה) שלך אינו אמיתי כ"כ. זה משנה את כל ההסתכלות על החיים. גם אנשים עם המון עניינים, אם יש להם הסתכלות נכונה, הם לא יראו את העניינים האלה כבעיות והפרעות! (וע"ע בנובהרדוק).

"מחלת" הקנאה והכבוד!

מו"ר הגה"צ רבי חיים מרדכי וויינקראנץ זצ"ל סיפר על רב אחד שנחלה מאוד באיזה מחלה ידועה שגרם לו שלא יכול לזוז. וקראו לרבי חיים מרדכי שיבוא לבקרו ואולי לעזור לו.

רבי ח.מ. שאל אותו אם לא היה בזמן שהתחיל מחלתו, איזה פגיעה בכבודו. הוא חשב ונזכר שבתפקידו כרב, הרי הוא דורש הרבה וכו' וחשב שדורש יפה ואנשים נהנים לשמוע אותו. עד שהגיע אותו אדם שאמר לו -

תשמע, רבי פלוני דורש הרבה יותר יפה ממך!

אמר לו רבי חיים מרדכי - הנה, זהו שורש מחלתך, ועכשיו אתה צריך להתגבר על הפגיעה ההיא, וזה אפשר, אם תהיה חכם, ע"י שתלמד בספר מדרגת האדם, שהוא מלמד איך לבטל כל הכבוד המדומה והקנאה וכו', ואם לא ע"י שתקח תרופה שיעזור לך לשמוח יותר ולהתגבר על ההרגשה שיש לך.

אחרי חודש הוא פגש את הרב ההוא ברחוב - הולך בריא ושמח - וכששאלו מה עשה אמר שלקח התרופה...

[שמעתי מהגה"צ ר' חיים הלפרין שליט"א שכל מחלה שייך לאיזה מידה רעה!]

הזדמנות להתרפאות מהם! צריך הרבה לבקש רחמים מהש"ת שנוכה להזדמנות הנפלאה הזאת להתרפאות מהמומים

הגדולים האלו! כדאי מאוד להתחיל מיד עכשיו לבקש ולהתחנן על זה. כי הרי כתוב מהגר"א במשלי שעיקר נתינת התורה הוא בשביל בטחון! ושמעתי מהגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל שמה שת"ת כנגד כולם, הוא משום שמי שלומד תורה באמת ובהתמדה הרי הוא חייב לבטוח בהש"ת, ולכן הוא הדבק ביותר בהשם! ולכן צריך להתחנן מאוד להש"ת לפני שבועות "טאטע" עוזר לי שבשבועות הזה אזכה לעשות רצונך, להשתחרר מכל המדות הרעות, ולקבל עלי עול תורתך באמת! ולהתפלל ע"ז חזק במיוחד. ובאמת כמו שע"י קבלת עול תורה מגיעים לבטחון, כן מגיעים לתיקון המדות. (וכמו שריש לקיש כבר לא היה לו כח לקפוץ בנהר מאחר שקיבל עליו עול עול תורה, וכידוע).

כלום קנאה יש ביניכם?

יש כאן א מורדיקע ווארט! אנחנו חושבים שאם אנחנו נגועים בקנאה תאוה וכבוד, אנחנו לא כ"כ שייכים לתורה. אבל באמת אם אתה שייך לקנאה או אתה דוקא שייך לתורה. הרי המלאכים רצו שהם יקבלו התורה, תנה הודך על השמים (שבת פח: פט.). ומשה רבינו השיבם - כלום קנאה יש

ביניכם, כלום יצה"ר יש ביניכם. ומבואר מזה שמי שאינו שייך לקנאה אין לו מה לעשות עם התורה!!

התורה משבחת את רבקה אמינו שהיתה בת בתואל הארמי אחות לכן הארמי ומקומה אנשי רשע, ובכל זאת החזיקה בצדקותה. זהו המטרה של התורה להתעלות מתוך המדות הרעות - זהו מעלת רבקה וזה התפקיד שלנו ללמוד תורה ועל ידה להתעלות מעל הקנאה והתאוה והכבוד.

אלא במקום שלבו חפץ: חז"ל אומרים אין אדם לומד תורה אלא ממקום שלבו חפץ (עי' ע"ז יט). שני' כי אם בתורת השם חפצו. היום צריך להזהיר על זה במיוחד. תלמד מה שטוב לך ללמוד, עם הגעשמאק שלך ואל תסתכל מה השני עושה. (זהו קנאה שהורסת את הלימוד) כל אחד נברא עם החלק שלו בתורה ורק כך יכול להצליח!

בטחון

הרבה מאתנו מקלקלים את הבטחון שלנו ע"י כל מיני פחדים (בד"כ פחדים של פרומקייט). חושבים:

* לא, אני לא ראוי לישועה * יש עין הרע שגורם לי צרות. * אני כל הזמן רואה סימנים מן השמים שאני לא אצליח. * אנשים מקפידים עלי וזה מעכב כל הישועות. * הבטחון שלי אינו אמיתי * גם בפעם הקודמת בטחתי ולא נושעת. * לא התפללתי טוב בימים נוראים וכבר נגזרה הגזירה. * הפסדתי זמן מסוגל לישועה ועכשיו מדי מאוחר. * הברכה שקבלתי מאדם גדול לא היה בלב שלם * אולי השיטה הנכונה היא לקבל את מצבי כמות שהוא ולא להתעקש עם תפילות [א"כ למה לאה כ"כ התפללה להנשא ליעקב - נגד יצחק שחשב אותה לעשיו ונגד יעקב שרצה רק את רחל]. * התפילות שלי בלי כוונה. * אחד מהנרות שבת התכבו (!). * כולם אומרים שלא שייך שיהיה לי ישועה, ואיך אני יכול להתנגד לכל העולם. * אני לא במדרגה כ"כ גבוהה. * מי שבירך אותי אינו כזה צדיק גדול. * עד שאני מצליח לבקש מחילה מפלוני אני לא עושה כלום. * אם פלוני לא הצליח לקבל ישועה ק"ו שאני לא אקבל. * תראה כמה אנשים היה להם בטחון ולא הצליחו. * אל תחיה בעננים! * יש לי מזל רע - הדברים האלה אינם עובדים בשבילי. * התפללתי כ"כ הרבה פעמים ולא נענית, למה עכשיו פתאום יהיה שינוי. **כל אלו ועוד הם טענות של היצה"ר, אבל חז"ל אמרו שאפילו רשע הבוטח חסד יסובבנו.** אפילו אם תבטח בד' ע"י ברכה של עם הארץ גמור, זה יעזור לך פלאים. הכל תלוי כמה תמימות יש לך. אם תאמין בכח התפילה מאוד, אפילו תפילה פשוטה יועיל לך כמו ארבעים יום בכותל! [וגם אם יש עיכובים הרי הבטחון יגרום לך שהקב"ה יסדר את כל העיכובים שלא יפריעו לישועה שלך!] חזקיהו המלך נושע גם לאחר שהיה גזירה מן השמים ע"י נביא שצריך למות - ע"י בטחון. וכמו שאמר לישעיה הנביא **"אפילו חרב חדה מונח על צוארו - אל ימנע עצמו מן הרחמים!"**

שמעו ותחי נפשכם! לשיעורי הרב - בקו השגחה פרטית בטלפון 02-3011300 ובקו ישיר 02-3011906

או בקול הלשון בטל' 03-9290709-1-4-93-1 לאנגלית 2, לאידיש 1, ללשה"ק 4

להארות והערות והשתתפות בהפצה: 0504154557 להפצה בירושלים: 0583223498 לקבל במייל: A7171474@GMAIL.COM

FOR BITACHON WEEKLY IN ENGLISH - thenewbitachonweekly@gmail.com